

ההשתקפות הכפולה

מאנגלית: אורית נוימאיר פוטשניק

1.

בְּנוֹכְמָבֶר אֶהְיָ בַת שְׁלוֹשִׁים, אֲנִי אוֹמֶרֶת.
אֶת עֵדֶן קִטְנָה רַק בַּת אַרְבַּע שָׁנִים.
אֲנִי עוֹמְדוֹת וְצוֹפוֹת בְּעָלִים, מְצַהִיבִים
וּמִשְׁנִים,
מִתְנוֹפְפִים וְנִחְבָּטִים בְּגֶשֶׁם הַמֶּלֶכֶךְ.
מִתְנוֹפְפִים וְנִחְבָּטִים וְנִשְׁטָפִים, אֲנִי זוֹכֶרֶת
בְּעֶקֶר אֶת הַעֲדָרָה, שְׁלֹשָׁה סָתוּיִם מְעַנְנִים.
הֵם אָמְרוּ שְׁלֹא אֶצְלִיחַ לְהַשִּׁיב אוֹתָהּ.
אֲגַלֶּה לָּךְ אֶת מַה שְׁלֹא תוֹכְלִי לִדְעוֹת.
הַהֲשַׁעְרוֹת הַרְפוּאִיוֹת וְכָל הַהִסְבָּרִים
שֶׁהִסְבִּירוּ אֶת נַפְשִׁי, אֵין בָּהֶם אֱמֶת נוֹגַעַת,
כְּמוֹ הָעָלִים הָאֵלֶּה, הַמְכִּים, הַנִּשְׁבָּרִים.

אֲנִי שֶׁבַחְתִּי פַעַמִּים
לְהִתְאֲבֵד, קִרְאתִי לָךְ בְּכַנּוּיִים,
כְּשֶׁהִגַּעְתְּ לְרֹאשׁוֹנָה בְּחֻדְשֵׁי בְּכִינִיִּים.
עַד שֶׁחֵם וּמַחְלָה רָטְטוּ
בְּתוֹךְ גְּרוֹנוֹ, נִעַתִי כְּמוֹ בְּהֻצָּה שֶׁל שְׁחָקִים
אֱלֹמִים
מֵעַל רֹאשְׁךָ. קוֹלוֹת שֶׁל מְלָאכִים מְרַשְׁעִים
הִטִּיחוּ בִּי אֶת הָאִשְׁמָה, הֵם פִּטְפוּ
כְּמִכְשָׁפוֹת יְרִקוֹת בְּתוֹךְ רֹאשִׁי. הָאֲבִדוֹן
כְּמוֹ בְּרֹז מִטְפֵּף
מִתּוֹךְ בִּטְנִי אֶל תּוֹךְ עֲרִיסָתְךָ, הָאֲבִדוֹן דּוֹלֵף
כְּמוֹ נוֹשָׁה שֶׁבָּא לְגִבּוֹת חֶשְׁבוֹן.

הַמּוֹת הֵיךְ פָּשוּט מְשַׁדְּמִינִי לְעֶצְמִי.
בְּיוֹם שָׁבוּ קָמַת מְלֹאֵת חַיִּים, בְּרִיאָה, שְׁלֵמָה,
נִתְּנִי לְמִכְשָׁפוֹת לְקַחַת אֶת נַפְשִׁי הָאִשְׁמָה
וְהַעֲמַדְתִּי פָנַי מִתָּה.
עַד שֶׁהִגְבִּירִים הִלְבִּינִים שָׂאֲבוּ אֶת הָרַעַל מִבִּטְנִי,
הַשְׁאִירוּנִי כְּרוּתָה וְרוּחוֹצָה בְּמַעֲשֵׂיהָ הַמְדָּמָה
שֶׁל קַפְסָאוֹת שֶׁמְדַבְּרוֹת וְהַחֲשָׁמֶל שֶׁבִּמְטָה.
צִחְקִיתִי כְּשֶׁרִאִיתִי מִגֶּהֶץ פְּרִטִּי שֶׁם בְּמִלּוֹן.
הַיּוֹם הָעָלִים מְצַהִיבִים וּמִשְׁנִים.
אֶת שׁוֹאֵלֶת לֶאֱנֹן הֵם נוֹפְלִים. הַיּוֹם חָיֵב לְהֶאֱמִין
בְּעֶצְמוֹ, שְׁלֹא יִפּוֹל לְאֲבִדוֹן.

הַיּוֹם גְּאוֹס יִלְדִּיתִי הַקִּטְנִיטָּה,
אֶהְיָ אֶת עֵצֶם עֶצְמִךְ, הֵיכֵן שְׂאֵת שׁוֹכֶנֶת.
אֵין אֱלֹהִים לְשֵׁאת אֵלָיו תְּפִלוֹת, אוֹ שְׂאֵם
יֵשׁ, לְמָה נִתְּנִי לָךְ לְגִדֹּל בְּמִקּוֹם אֲחֵר,
בּוֹ לֹא הִכְרַת אֶת צִלִּיל קוֹלִי כְּשֶׁבִּאתִי לְבָקֶר.
כְּשֶׁבִּאתִי לְבָקֶר וְכָל הַהִבְטָחוֹת
לְפָרְחִי דְּבָקוֹן וְאִשׁוּחִים מְקֻשָּׁטִים, לֹא יִסְלְקוּ
אֶת כָּל
הַחֲגִים הַמְחַמְצִים וְהַחֲפָשׁוֹת.
בְּזִמְנִי שְׁלֹא אֶהְבֵּיתִי אֶת עֶצְמִי,
אֲחוֹצֵת בִּידִי שֶׁבְּכַפְפָּה, פִּסְעֵנוּ בְּשִׁבְלִים
הַמְפָּנִים.
יֵרֵד עֲלֵיהֶם שְׁלֵג מִחֻדָּשׁ אַחֲרֵי הַכָּל.

2.

שִׁלְחוּ לִי מִכְתָּבִים עִם חֲדָשׁוֹת מִמּוֹ.
תִּפְרָתִי מוֹקְסִינִים שְׂבָהֵם לֹא אֶשְׁתַּמֵּשׁ.
כְּשֶׁכֶּבֶר סִבַּלְתִּי אֶת עֲצָמִי, כְּשֶׁזֶה כְּמַעַט עָבַר,
עֲבַרְתִּי לְגוֹר עִם אִמָּא, מֵאַחֵר
מֵאַחֵר מְדִי לְגוֹר עִם אִמָּא, קוֹלָה שֶׁל
הַמְכַשְׁפָּה אָמַר.
אֲבָל לֹא עֲזַבְתִּי, בְּמָקוֹם זֶה
הַדִּיוֹקָן שְׁלִי צִיר.

בַּחֲצִי הַדֶּרֶךְ חֲזָרָה מִבֵּית הַמְשַׁגְעִים,
הִגַּעְתִּי לְבֵית אִמִּי שֶׁבִּפְּרוֹר
שֶׁל מִסְצ'וֹסְטָס. שָׁם מִצָּאתִי אוֹתָהּ
אֲבָל אֲבִדְתִּי אוֹתָהּ, בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר.
לֹא אֶסְלַח לָךְ עַל הַהֶתְאֲבָדוֹת, קוֹלָה שֶׁל
אִמִּי אָמַר.
הִיא לֹא סִלַּחָה לִּי מֵעוֹלָם. בְּמָקוֹם זֶה
הַדִּיוֹקָן שְׁלִי צִיר.

חִיֵּיתִי כְּמוֹ אוֹרְחַת כְּעוֹסָה,
כְּמוֹ יִלְדָה מְגֻדֶּלֶת, דָּבָר חֲצִי מְדַבֵּק, חֲצִי נִשְׁבֵּר.
אֲנִי זוֹכֶרֶת, אִמִּי נִסְתָּה וְשׁוֹב נִסְתָּה,
לִקְחָה אוֹתִי לְבוֹסְטוֹן לְסִלּוֹן עֲצוֹב שְׁעָר.
יֵשׁ לָךְ חִיוֹךְ כְּמוֹ שֶׁל אִמָּא, קוֹלוֹ שֶׁל הַצִּיר
אָמַר.
לִי לֹא הָיָה אֲכַפְתָּ,
הַדִּיוֹקָן שְׁלִי צִיר.

3.

כָּל הַקִּיץ רָקְדוּ הַמַּמְטְרוֹת
בְּמִדְשָׁאָה לִיד הַחוֹף.
שׁוֹחַחֲנוּ רַק עַל בְּצֻרוֹת.
כְּשֶׁהַחֲלָקוֹת הַמְּלוּחוֹת
הִמְתִּיקוּ שׁוֹב, נִסִּיתִי לְכַסֵּחַ אֶת הַדָּשָׁא,
כְּדֵי לְהַעֲבִיר אֶת הַזְּמַן
וּבִבְקָר כְּשִׁישְׁבִּתִּי לְצִיּוֹר דִּיוֹקָן,
הִקְפָּאתִי אֶת פְּנֵי בְּמִין חִיוֹךְ פּוֹרְמָלִי.
פַּעַם שִׁלַּחְתִּי לָךְ תְּמוּנַת אֲרֵנָב
וְגַם גְּלוּיָה, מוֹטִיב יֵשׁ.
כָּאלוּ זֶה נּוֹרְמָלִי
לְהִיּוֹת אִמָּא שְׂאִינָנָה כָּאֵן.

אֶת הַדִּיוֹקָן תָּלוּ בַּכְּתָל הַצָּפוֹנִי
וְהַקָּרִיר, לְשֵׁם הוֹבִילוּ
אוֹתִי כְּדֵי שְׂאֲבִרְיָא.
וְאִזּוֹ אִמִּי חָלְתָה.

הִיא הִפְנִתָה מִמֶּנִּי אֶת פְּנִיָּה כָּאלוּ
שֶׁהִמּוֹת מִדְּבָק, קוֹפֵץ כְּמוֹ לְהִטּוֹטֵן,
כָּאלוּ שְׁמוֹתֵי נָגַס בְּאִיבְרִיָּה.
בְּאוֹגוֹסְט סִפְרָתִי אֶת יְמִי. הָיִית אִזּוֹ בֵּת שְׁנֵתִים.
בְּאַחַד בְּסֶפְטֶמְבֶּר הִיא הִבִּיטָה וְאָמְרָה לִּי
"בְּגִלְלָךְ יֵשׁ לִי סֶרְטוֹן".
הֵם כָּרְתוּ אֶת מַתִּיקוֹת שְׂדֵיָּה.
אֲבָל שְׁפָתֵי נוֹתָרוּ בְּשִׁתִּיקָתָן.

4.

בַּחוּרְף הִיא חֲזָרָה,
חֲזָרָה חֲלָקִית.
מֵהַסְוִיטָה הַסְטֵרִילִית
שֶׁל רוֹפְאִים,
מִמַּחֲלַת הַיָּם
שֶׁל הַקֶּרְנוֹת וְאִרִּיתִמְטִיקַת תָּאִים

הָיְתָה כְּנִסְיָה בִּפְרוֹרִים הִירָקִים.
כְּלֹא אוֹתָנּוּ שָׁם, בֵּין הַקִּירוֹת הַבוֹהָקִים.
בְּשׁוּרוֹת יִשְׁרוֹת, כְּמוֹ עֲבָדִים בְּתוֹךְ סִירָה,
שָׂרִים. אֲבִי הַעֲבִיר בִּינִינִי קָעֶרָה.
מֵאַחֵר כָּבֵר לְסִלִּיחוֹת, קוֹל הַמְכַשְׁפּוֹת אָמַר.
וְלֹא נִסְלַח לִי, לֹא בְּדִיוֹקָן, בְּמָקוֹם זֶה
הַדִּיוֹקָן שְׁלִי צִיר.

שֶׁהִשְׁתַּגְעָה. הַנִּתְּנוֹחַ לֹא נִשְׁלַם,
הַזְרוּעַ הַתִּנְפָּחָה, אֵין סְכוּי לִישׁוּעָה, שְׁמַעְתִּי
אוֹתָם
אוֹמְרִים.

כְּשֶׁגָּאוּ סוּפוֹת הַשֶּׁלֶג,
הִיא בִקְשָׁה שְׂיִצְיֶרוּ
אֶת דִּיּוּקָנָה.
מַעֲרָה שֶׁהִיא מְרָאָה
נִתְלָתָה עַל הַקִּיר הַדְּרוּמִי.
חִיּוֹךְ תּוֹאֵם, אוֹתָהּ הִבְבוּאָה.
וְאֵת, בְּלִי לְהַכִּיר אֶת דְּמוּת פָּנֶי כָל כֶּךָ דְּמִית
לִי. לַמּוֹת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר קָרוּ
הֵיית שְׁלִי.

אֶת הַחֹרֶף בְּלִיתִי בְּבוֹסְטוֹן,
כְּלָה עֲרִירִית, בְּלִי יְלָדִים,
בְּלִי שׁוּם מִמּוֹתָק לָתֵת לָךְ,
עִם הַמְכַשְׁפוֹת שֶׁלְצָדִי.
הַחֲמִצָּתִי כֶךָ אֶת יְנִיקוֹתָךְ.
נְסִיתִי אֹז לְמוֹת שְׁנִית.
נְסִיתִי שׁוּב אֶת בֵּית הַמָּלוֹן הַחֲתוּם.
בְּאֶחָד בְּאַפְרִיל שְׁטִיתִי בִי וְצַחֲקָנוּ
צַחֻק מְלֹא בָתָם.

5.

הַשְׁתַּחֲרַרְתִּי סוּפִית
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מָאִי;
בּוֹגֶרֶת בֵּית הַסֶּפֶר לְשֵׁרוּטִים,
עִם אֲשׁוּר הַפְּסִיכּוֹלוֹג שְׁבִידִי,
עִם מְכֻנֶּנֶת כְּתִיבָה, כְּמָה תִּיקִים
וְעִם מַחְבֶּרֶת חֲרוּזִי.

כָּל אוֹתוֹ הַקִּיץ הַחֲזוֹרְתִי אֶת חַיִּי אֶל תּוֹךְ בֵּיתִי.
יֵצְאֵתִי לָאֵגֶם לְשׁוּט,
הִלַכְתִּי לְקִנְיֹת בְּשׁוּק,
כְּשֶׁצִּלְצַל הַטֶּלְפּוֹן עֲנִיתִי.
הַגִּשְׁתִּי מִשְׁקָאוֹת, כְּמוֹ רַעִיָה טוֹבָה
וּבֵין הַתְּנֻנוֹת, עָשִׂיתִי אֶהְבָּה,

שְׁזוּפָה בַּחֵם הַקִּיץ וְאֵת בָּאת
כָּל סוּף שְׁבוּעָה, כֶּךָ שִׁקְרָתִי לְעֶצְמִי.
בָּאת רַק לְפַעֲמִים
וְרַק דְּמִינָתִי אֵיךְ אֶת –
יִלְדָה פְּרָפְרִית וְחֲזִירֹנֶת
קִטְנָה וְרֹדֶת לַחַיִּים נִהְדָּרֶת

וְזוֹרָה. וְלִי נִשְׁאָר רַק לְהִבִּין מַדּוּעַ
בְּמָקוֹם לְאַהֲבָה, הַעֲדַפְתִּי לְמוֹת
וְאֵיךְ פִּגְעָתִי בַתְּמִימוֹת
שְׁלָךְ, אוֹסֶפֶת בְּדִבְקוֹת רִגְשׁוֹת אֲשֶׁמָּה,
כְּמוֹ הַסִּימְפּוּטִים שְׂרוּפֵא צֶעִיר
אוֹסֵף בְּהַתְמָדָה לְכַדִּי הַסֶּבֶר בְּהִיר.

בְּאוֹתוֹ יוֹם, בְּאוֹקְטוֹבֶר, בְּדֶרֶךְ חֲזוֹרָה
לְפָרוּרִים, הַגְבָּעוֹת הָאֲדָמוֹת
הַזְכִּירוּ לִי מַעִיל פְּרוֹת שׁוּעַל אָדָם,
שֶׁשִּׁחֲקָתִי בּוֹ בִּילְדוּתִי; בַּחֲיוֹת שְׂדוּמָמוֹת
כְּמוֹ דָּב, כְּמוֹ אֶהֱל, כְּמוֹ מַעֲרָה
גְּדוֹלָה צוֹחֲקָת, אוֹ כְּמוֹ שׁוּעַל אָדָם.

חִלְפָנוּ עַל פָּנֶי מִפְּרֵץ הַיּוֹנִים,
לִיד הַבִּקְתָּה שְׁמוּכָרִים בֶּה פְּתִיזוֹנוֹת,
עַל פָּנֵי הַמַּדְגָּרָה, גְּבַעַת הַסְּנָאִים, וּמוֹעֲדוֹן
הַסְּפָנוֹת,
עַד שֶׁהִגַּעְנוּ אֶל הַבֵּית הַנֶּצֶב מֵעַל הַיָּם.
וּשְׁנֵי הַדִּיּוּקְנָאוֹת עֲדִין מִמְּתִינִים,
זֶה כְּנֶגֶד זֶה, תְּלוּיִים שָׁם.

6.

החיוך שלי קפוא באור בהיר צפוני.
הצל על קו העצמות נרקם.
כשישבת שם, על מה יכלתי לחלם בכלל.
ישבתי והמתנתי בעמקם
של עפעפי, של חיוכי, של הפנים
הצעירות, של המלכדת לשועל.

החיוך שלה קפוא באור מהדרום.
לחיייה כמושות, כמו יבש הסחלב.
בבואתי המלגלגת, אהבתי המגרשת, מבוע
החלב
הראשון. היא נועצת בי מבט ממרום
אותן עיני ראש מות מאבן,
שגדלתי בן.

הציר לכד אותנו בעקול הקו,
חיוכיניו נשארו פלואים בתוך הבד.
פרות השועל כבר נשרפה לפני
שפנינו, כצפוי, כל אחת לשביל נפרד.
ואני נרקבת על הקיר כמו שנרקב,
גם הוא בתוך תמונה, דוריאן גריי.

וזאת היתה מערת המראות,
אשה כפולה שלוטשת מבט
קפוא ומאבן מפחד בבבואתה
העצורה בזמן – זו מיל זו בחיק הכרסאות.
את נשקת את סבתך עד
שהיא בכתה.

7.

לא יכלתי להשיב אותך.
באת רק בימי ראשון ושבתות,
אוהות בתמונת הארנב שאז שלחתי לך.
בפעם האחרונה, אני פורקת את המזודות
שלך. אנחנו מתחבקות, רק כי כך
עושים. בבקור הראשון שאלת לשמי.
עכשו את כבר נשארת ואני אשכח
איך נתקלנו זו בזו כמו בבות
על חוט, לא כמו אהבה. נכנסת עמי
לסופשבוע, כמו לתוך מכל.
את לומדת את שמי, קוראת אלי,
שרוטת ברפים, בוכה ומתנוודת על
המדרכה. את קוראת לי אמא ואני נזכרת
באמי,
אי שם בבוסטון רבתי, על ערש דוי.

קראנו לך ג'ויס אני זוכרת,
כדי שנוכל לחשב שאת מאשרת.
הגעת כמו אורחת מיוזרה ומשנה,
מכרבלת בלחות כשהגחת לראשונה
ונצמדת לשד המלא והכבד.
הייתי זקוקה לך. לא רציתי ילד,
רק ילדה, עכברונית, לבנבנה,
כבר אהובה, כבר אהודה, כבר מהדהדת
בקול בבית עצמה. קראנו לך ג'וי.
אני שמועלם לא הייתי בטוחה
איך להיות בת, הייתי צריכה
עוד חיים, עוד השתקפות כדי לדעת.
לא תוכלי להקל על כבד אשמתי.
ילדתי אותך כדי למצא אותי.